

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд за получаване на образователна и научна степен „доктор” по професионално направление “Администрация и управление” на Станчо Димитров Димитров на тема „Алтернативи за трансформация на администрацията на изпълнителната власт на Република Афганистан”

Рецензент: проф. д-р Тилчо Колев Иванов

Съвременното ни е период на множество военни операции. Кризите в Косово, Ирак, Афганистан са само малка извадка от случаите, за решаването на които е използвана военна сила. Обикновено военните действия при тях не са продължителни и не са с много жертви. Победата е лесна, но обикновено е последвана от дълготрайна и тежка задача – да се изградят нови политически и административни структури в окупираните след операциите страни.

Обикновено изграждането на нови административни структури не е планирано предварително. То естествено следва след военния резултат от операциите като отговорност за противодействие на хаоса и анархията. Административното строителство, обаче е без алтернатива и в случаите на ниска административна ефективност и за страни с провалено и/или полупровалено политическо ръководство. Това строителство е несъмнено проблемно и скъпо начинание. Именно този проблем е във фокуса на вниманието на предложената за рецензиране дисертационна работа. Негов обект е следвоенната администрация на Република Афганистан. Предмет на изследване са алтернативите за трансформация на традиционната в съвременна демократична администрация.

Основна теза на изследването е, че несигурността и нестабилността на икономиката на страната могат да бъдат преодоляни чрез трансформация на администрацията, съобразена с базовата политическа промяна в страната.

Тези основни елементи на изследването са база за следващата оценка на резултатите и приносите, както и на критичните бележки към тях.

Характер и оценка на резултатите и приносите на кандидата.

Предложеното за оценка изследване има подчертан изследователски. Фокусирано е върху дипломатическите и вътрешни усилия за реформиране на съществуващата традиционната административна организация. Водено е от целта да направи Афганистан по сигурно и добро за живеене място. Аргументира целесъобразността от съчетаване на традицията в администрацията с международните усилия за изграждане на

функционираща държавни институции. Анализира и оценява основните разполагаеми алтернативи за административна трансформация. Изправя се пред сложно съчетание от културни, етнически, икономически, социални, политически, религиозни, дипломатически и исторически, наследени разногласия и блокиращи фактори. Недостигът на знания и опит за конструктивните сили се сблъсква с отчаяното противодействие и борба на екстремистки организации. Те противопоставят съмнителни ценности, които блокират установяването на нормални, съвременни условия за администрация и обществен живот.

Авторът си поставя за цел да идентифицира основните проблеми пред административната трансформация и на тази основа да аргументира приемлив модел за демократична промяна на обществения живот.

При преследване на целта, докторантът решава три основни задачи:

- Анализ на характеристиките на състоянието и проблемите на администрацията на Република Афганистан.
- Изследване и оценка на направленията и пътищата за административна трансформация.
- Изследване и оценка на осъществимостта на политическите алтернативи за трансформация на администрацията.

При изпълнение на задачите докторантът постигна следните значими приноси резултати:

1. Дефинира основните проблеми, стоящи пред администрацията на изпълнителната власт на Афганистан. В това отношение отбелязване заслужава представената широка картина на еволюцията и настоящите характеристики на администрацията на страната и нейните реални проблеми.

2. Доказва потребността от трансформация на администрацията на изпълнителната власт на Ислямска Република Афганистан. Изследването ясно очертава целите и цената на промените. Убедително аргументира визия за необходимата трансформация на администрацията на изпълнителната власт на страната.

3. Анализира и оценява алтернативни направления и пътища и предлага курс за развитие на администрацията на изпълнителната власт на Ислямска Република Афганистан. Този анализ е основан на експертиза за приемлива политика, както от страна на Афганистан, така и за въввлечената международна общност.

4. Изследва приложимостта на предлаганата политика за трансформация на администрацията на изпълнителната власт на

Афганистан, която с по-голяма увереност може да гарантира гражданската сигурност на обществото и тръгване към икономически и социален прогрес. Това изследване се базира на внимателен и задълбочен анализ на опита на страни, преминали подобно след кризисно стабилизиране.

При внимателен анализ и прилагане в практиката на предложената политическа алтернатива за промяна е възможно да бъде постигнато значително повишаване на административната ефективност на страната. Основен лост за това е възможността за съчетаване на съвременните с приетите вече традиционни модели за администрация. Това няма да промени посоката на промяната, а само ще я направи приемлива за гражданите и по устойчива на терористични въздействия. Ориентацията към алтернативния модел на „Независимия директорат”, обогатен с националните практики и международна поддръжка, аргументирана с емпирична проверка на неговата приложимост дава увереност за адекватността на направеното предложение от докторанта. Тази алтернатива в най-голяма степен съответства на очакванията на гражданите и предлага разумна финансова подкрепа.

Посочените приноси резултати имат характер на иновация на стратегическото насочване на административната трансформация в Република Афганистан. Цел на предлагания модел за промяна обогатява и рационализация прилагания сега подход на международната общност за реформа на администрацията на страната. Предложението се основава на критичен анализ на практиката, както в страната, така и на опита на няколко страни, осъществили или осъществяващи подобен преход. Предложеният подход потенциално съдържа възможности за повишаване на ефективността на администрацията чрез съчетаване на националната специфика с усилията на международната общност.

2. Критични оценки, забележки и препоръки.

Както всеки изследователски труд предложената за оценка работа не е лишена от недостатъци. Като нейно основно достойнство може да се посочи доминиращия аналитичен характер на изследването. То несъмнено включва изследване на ключови модели за трансформация на администрацията на изпълнителната власт на Афганистан. Тяхното практическо внедряване и прилагане, обаче, ще се изправи пред редица задържащи фактори. Изследването отбелязва частично тези фактори. Между тях е не само политическата и икономическата среда, на която акцентира изследването. Особено важна е мотивацията и капацитета да се приеме и прилага систематична политика за трансформация на администрацията. Този фокус е необходим, за да се реализират на практика основните идеи и предложения на изследването. А това е част от по общия проблем за политическата трансформация в страната. Приемам

този момент и като препоръка към бъдещата работа на докторанта. Неговата базова подготовка и познаването на административната реалност в страната е добра предпоставка за бъдеща по-активна публикация и усилия за популяризиране и прилагане на практика на защищаваната от изследването теза.

Заключение.

На базата на направената характеристика и анализа на резултатите от дисертационното изследване, приемам, че предложеният за защита дисертационен труд представлява широкообхватно и задълбочено теоретично, методическо и операционно изследване на алтернативите за трансформация на администрацията на изпълнителната власт на Р Афганистан. Изследването има убедителни приносни резултати. Отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото прилагане, както и на Наредба 12 За придобиване на образователна и научна степен „Доктор” и научна степен „Доктор на науките” на ВСУ „Черноризец Храбър”. На основание на положителната оценка за постигнатите приноси предлагам на уважаемото научно жури на ВСУ да даде образователната и научна степен „Доктор” по „Администрация и управление” на Станчо Димитров Димитров.

София, 15 юли 2013 г.

Рецензент:

/проф. д-р Т. Иванов/